

URRIAREN 7AZ GEROZTIK, 142 KAZETARI HIL DITU ISRAELEK GAZAN: BI EGUNERO KAZETARI BAT

Gerra garaian zentsurak eta propagandak berebiziko lekua hartzen dutela jakina da, eta horren froga bat gehiago dugu Israelek Gazan bideraturikoa. Hala ere, prentsa askatasunaren alde dabilzan egiturak izugarri kezkatuak dira: ez da munduan eta historian zehar beste gatazkarik hainbesteraino dituen kazetariak jomugan. Kazetarien Babeserako Batzordeak edota Mugarik gabeko Erreportariak erakundeek argi dute: Israelek nahitara hiltzen ditu palestinar kazetariak. Gazan gertatzen denaren berri hartzeko leihokak ditugu, alta, jakinik nazioarteko kazetariei bertaratzea debekaturik diela Israelek.

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Ehun eta berrogeita bi. Horra urriaren 7az geroztik Israelek Gazan hildako kazetarien kopurua, Komunikabideen Bulegoa egituraren kontaketa segi. Mundu mailan, kazetari izateagatik hildakoen %73ak Gazakoak ziren 2023an –gainera, urteko azken hiru hilabeteetan metaturik, hau da, urritik urtarrilerako tarteari begiratzerakoan kasik 100% dira Israelek hildakoak-. Mustafa Ayyad gaztea da zerrendako azkena, fotokazetaria, maiatzaren 7an Tsahal armadaren drone batek hildakoa Gaza hirian.

Bezperan, Israelen baitako kazetaritza zuen kolpatu Benjamin Netanyahu, Al-Jazeera komunikabide qatarrak bertan dituen erredakzio bulegoak hetsiz eta material guztia lapurtuz. Hamasen tresna delakoan

eta "segurtasuna arriskuan jartzen" duelakoan bozkatu zuen aho batez zentsuraren alde gobernuak. Gainera, Al-Jazeeraren telebista ala webgunea ere moztu dizkiete israeldarrei.

Erabaki horren larritasuna salatu du Walid Amari Al-Jazeerako Jerusalemeko eta Ramallahko buruak: "Politikoa da, Netanyahu Lehen ministroa eta bere eskuin-muturreko gobernu etengabea dabilza haien hautesle goaren oinarria sendotu nahian. Erabaki hori biziki arriskutsua da. Ezin du Israelek alde batetik erran demokrazia bat dela eta bestetik, kazetariei beren lana egitea debekatu". RSF Mugarik Gabeko Erreportariak erakundeak ere gogorki kritikatu ditu Al-Jazeeraren "zentsura" eta "kazetarien kontrako difamaziozko adierazpenak". RSFko

ordezkari Jonathan Dagherrek argi utzi du: "RSFk Israelgo agintariei eskatzen die Al-Jazeeraren aurkako eraso bortitza bertan behera uzteko. Zentsura-erabaki horrek, arau demokratikoen aitzakiaren pean harturikoak eta inplizituki komunikabide bati zuzendurikoak, aurrekari larria sortzen du Israelgo kazetaritzarentzat".

Urriaren 7az geroztik, 50 bat eraso bideratu ditu Tsahal armadak Al-Jazeeraren kontra eta hildako 142 kazetarien artean behintzat hiru zebiltzan komunikabide horrentzat lanean. Errepresio horren sinbolo bihurtu zaigu Wael Al-Dahduh kazetaria. Errepresio horren ikur, baita palestinarren erresistentzia eta erresilientziarena. Urriaren 25ean hil zituzten bere andre eta bi haurrak, baita beste

ANADOLU. A. ZAGOUT

KAZETARIAK JOMUGAN

Gazako Zerrendatik ezin aterata, bonben azpian hiltzen eta bizirauten dabiltzan honetan, munduari masakre horren berri ematea da bertako kazetarien helburu bakarra. Beren bizia baita senideena ere arriskuan jarriz dabilta horretan.

zortzi senide ere, eta zuzenezko albis-tegintzan zebilela jakin zuen drama. Penak itorik, negarra begian baina zut, segitu zuen kamara aitzinetik mundua informatzen. Biharamunean ere, hor segitu zuen mikrofonoa eskuan. Abenduaren 15ean, berriz ere jomugan hartu eta kolpatu zuten, berekin zebilen Samer Abu Daqa kameraria hilez. Ondoko mezua zabaldu zuen Al-Jazeerak agiri bidez: "Gazako kazetari taldeak, eta partikularki Wael eta Samerek, sekulako lana egiten dute Israelen izugarrikerien eta suntsiketen berri emateko. Beren arduratasun eta engaiamendu hori gabe munduak ez luke Gazako ankerkerien berri ukango". Urtarrilaren 7an, bere semea hil zuten, Hamza izenekoa, bera ere kazetari lanean zebilena. Urtarrilaren 16an

---

**Urriaren 7az geroztik,
50 bat eraso bideratu
ditu Tsahal armadak
Al-Jazeeraren kontra
eta Gazan hildako 142
kazetarien artean
behintzat hiru zebiltzan
komunikabide horrentzat
lanean**

utzi behar izan zuen Gaza, Qatarren artatua izateko, eta ondoko mezua luzatu zion munduari: "Joatea erabaki dut. Barka nazazue. Espero dut laster berriz hemen egotea".

Baina, kazetariak kikiltzeko xedeaz gain, geopolitikoki eragiteko asmoa ere gordetzen da Al-Jazeera hesteko erabakian. Hain zuzen, urrats horrek Qatarren eta Israelen arteko harremanak are gehiago ozpinduko zituela bazekien arras ongi Netanyahu. Qatar dabil mediatzaile lanean Hamas eta Israelen arteko negoziaketetan, eta Hamasen alde kokatzea leporatu izan dio Tel-Avivek Dohari; azken honen haserrea are gehiago puztu du horrek.

"[Gazan dabiltzan] kazetariak preziorik altuena –beren bizitza– ordaintzen dabilta, egia jasotzeko dugun

eskubidea defendatzeko. Kazetari bat hiltzen edo zauritzen den bakoitzean, egia horren zati bat galtzen dugu", dio Kazetarien Babeserako Batzordeko zuzendari Carlos Martínez de la Sernak.

“[Gazako kazetariak] preziarik altuena –bizitza– ordaintzen dabilta, egia jasotzeko dugun eskubidea defendatzeko. Kazetari bat hiltzen edo zauritzen den bakoitzean, egia horren zati bat galtzen dugu”
Carlos Martínez de la Serna

PALESTINAR KAZETARIEI ESKERRAK

Urriaren 7az geroztik Gazan eta Libano hegoaldean hildako kazetariei buruzko txostena plazaratu du *Mediapart* komunikabideak, zenbaki hotz horien gibelean gordetzen diren biziez gehiago jakin nahian. Hasteko, Gazatik informatzen dabiltzan kazetari bakarrak palestinarrek dira, ez da nazioartekorik bertan, edo diren bakarrak Israelek baimendurikoak dira eta Tshaleko soldaduen ondoan dabilta. Ondokoa irakurri daiteke txostenean: "Baldintza apokaliptikoetan dabilta lanean, bonben azpian eta erabateko blokeo batean, beren eta senideen bizia galtzeko beldurrarekin. Berentzat, kazetaritza ez da bakarrik lan bat, bokazio bat, engaiamendu bat. Munduari masakre horren berri emateko eta indiferentziarekin bukatzeko azken arma dute kazetaritza. Horregatik dute hainbeste gazte palestinarrek kazetari bihurtu nahi, haien herriak pairatzen duenaz informatzeko mundua".

Ikerketa hori bideratzeko zailtasunak ukan izana ohartarazten du *Mediapart*-ek: "Nola jaso [hildako kazetariaren] bizia, kasik bere familia osoa delarik bonbaren pean desagertu eta ez delarik gehiago inor kontatzeko? Nola jarri hurbilekoekin harremanean Gazako komunikazio kanalak erregularki moztuak direnean?". Hori horre-

SARE SOZIALAK

MUSTAFA AYYAD Fotokazetari gisa ari zen mundua informatzen eta bizia kendu zion Israelek maiatzaren 7an. Urriaren 7az geroztik, Gazan hildako 142 kazetarien zerrendan azkena, lerro hauek idazterakoan.

la, sare sozialetan zabalduriko dolu eta eskertza mezuak ere hartu dituzte oinarritzat.

Komunikazioaren erritmo frenetikoaren erdian, hildako kazetari palestinar horiek gogoan atxikitzeke iniziatibak kausitu ditzakegu han ala hemen. Horien artean dugu, demagun, iMedD

Lab webguneak sorturiko Gazako mapa, zeinetan ageri diren kazetarien hilketen gune zehatzak eta bakoitzarentzako bildu informazioak.

Azken zazpi hilabeteetako jokaririk aurrekaririk ez badu ere, Israelek beti izan ditu palestinar kazetariak jomugan. 2000tik 2022ra hogeitaz kazetari

AL-JAZEERA ISILARAZIZ Komunikabide qatarrak Israelen dituen bulegoak itxi zituzten maiatzaren 6an, Netanyahuen gobernuak aho batez hori erabakirik. Gainera, Al-Jazeeraren telebistarako eta webgunerako bideak ere blokeatu dizkiete israeldarrei. RSF erakundeak gogorki salatu du zentsura.

hil zituen –hamahiru Gazan eta beste zazpiak Zisjordanian–. Luzaz hilketa horien kontaktetan arituriko Bilal Jaddallah Prentsaren Etxe Palestinarren zuzendari izandakoari ere bizia kendu zion Tshahlek azaroaren 19an.

Hori horrela eta hildakoen zerrenda izugarriki emendatuz doala, Israelen aurkako salaketa jarri du RSFk Nazioarteko Zigor Auzitegian, Gazako kazetari palestinarren aurkako gerra krimena leporaturik. Berez, NBEaren

ebazpen batek kazetarien babestera behartzen dituelako bere kideak. Baina, eragin guti du auzibide horrek ere, jakinda ez dela lehena: 2018az geroztik Gazarako aurkezten den hirugarrena da. Al-Jazeerak ere jarri zuen Israelen aurkako 2022an, Shirin Abu Akleh kazetariaren hilketaren harira.

Hilketez gain, palestinar kazetariak isilarazteko beste bideak ere baliatzen ditu Israeliek: 30 bat ditu preso, eta beste hamarnaka ditu torturatu.

RSF erakundearen azken txostenaren arabera, preso diren munduko kazetarien %7 Israeleko kartzeletan dira, eta adierazpen askatasuna urratzen duten estatuen sailkapenean, Txina, Birmania, Bielorrusia, Errusia eta Viet Namen ondotik kokatzen da Israel, 6/195ko postuan. Horrela bukatzen da *Mediapart*-en erreportajea: "Kazetarientzako seigarren kartzelarik handiena da Israel eta kazetaritzaren hilibigilea ere da Gazan". ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia

T. 943 420 624

zinkunegioptika.com

